

http://ec.europa.eu/external_relations/cfsp/sanctions/index.htm

Санкции

Последна актуализация: 15/09/2009г.

Съдържание:

Обзор

- 1. Какви цели преследва ЕС с налаганите от него санкции или ограничителни мерки?**
- 2. Какви видове санкции или ограничителни мерки прилага ЕС?**
 - 2.1. Оръжейно ембарго**
 - 2.2. Икономически и финансови санкции**
 - 2.3. Ограничения за достъп (визи или забрани за пътуване)**
- 3. Целевите санкции на ЕС като инструмент в борбата срещу тероризма**
- 4. От какви принципи се ръководи политиката на ЕС по отношение на санкциите и ограничителните мерки?**
- 5. Основни документи на ЕС за санкциите**
- 6. Каква е законовата основа на санкциите на ЕС?**
- 7. Каква е процедурата за приемане на законови инструменти за прилагане на ограничителни мерки?**
- 8. Как се изпълняват и контролират ограничителните мерки?**
- 9. Каква е ролята на Комисията?**
- 10. Подбрани научни изследвания**
- 11. Подбрани инструменти свързани с целите на ОВППС**
- 12. Други полезни връзки**
- 13. За контакти**

Обзор

В рамките на общата външна политика и политиката на сигурност (ОВППС) ЕС прилага ограничителни мерки в изпълнение на конкретните цели на тази политика, изложени в Договора за Европейски съюз (вижте по-специално член 11).

През последните години ЕС често налага санкции или ограничителни мерки (двата термина са използвани като взаимозаменяеми по-долу) или самостоятелно, или в изпълнение на задължителни резолюции на Съвета за сигурност на Организацията на обединените нации. Санкциите са инструмент с дипломатически или икономически характер, който се стреми да предизвика промяна в дейности или политики като нарушаване на международното право или човешките права, или в политики, които не съблюдават върховенството на закона или демократичните принципи.

Ограничителните мерки, налагани от ЕС, могат да бъдат насочени към правителства на трети страни или към недържавни образувания и физически лица (като терористични групировки и терористи). Те могат да включват оръжейно ембарго, други конкретни или общи търговски ограничения (забрани за внос и

износ), финансови ограничения, ограничения за достъп (визи или забрани за пътуване) или други подходящи мерки.

Този уебсайт предоставя обзор на ограничителните мерки в рамките на ОВППС, които са в сила в момента.

Той предлага и консолидиран списък с имената и данните за самоличността на всички лица, групи и образувания, по отношение на които действат финансови ограничения.

Текстът по-долу излага целите и принципите, ръководещи политиката на ЕС за ограничителните мерки и обяснява процедурите, прилагани за приемането на ограничителни мерки в рамките на общата външна политика и политиката на сигурност.

1. Какви цели преследва ЕС с налаганите от него санкции или ограничителни мерки?

Европейският съюз прилага санкции или ограничителни мерки с оглед на конкретните цели на общата външна политика и политиката на сигурност (ОВППС), изложени в член 11 от Договора за Европейския съюз, а по-точно:

- опазване на общите ценности, основните интереси, независимостта и целостта на Съюза в съответствие с принципите, залегнали в Устава на Организацията на обединените нации;
- укрепване на сигурността на Съюза по всички начини;
- опазване на мира и укрепване на международната сигурност в съответствие с принципите, залегнали в Устава на Обединените нации, както и в Заклучителния акт от Хелзинки и с целите на Парижката харта, включително и онези, които се отнасят до външните граници;
- насърчаване на международното сътрудничество;
- развитие и укрепване на демокрацията и върховенството на закона и зачитане на правата на човека и на основните свободи.

Обща информация за политиката на ЕС е публикувана в Основни принципи за използване на ограничителни мерки (санкции) (документ на Съвета 10198/1/04).

Използвайки рамката на ОВППС, 27-те страни членки прилагат санкции, наложени от Съвета за сигурност на ООН съгласно глава VII от Устава на ООН. Уставът на ООН дава на Съвета за сигурност правомощия да взема решения, задължителни за всички страни членки на организацията, относно ограничителни мерки, необходими за поддържане или възстановяване на международния мир и сигурност, ако има заплаха за мира, нарушаване на мира или акт на агресия. Когато ЕС изпълнява резолюциите на Съвета за сигурност на ООН, той се придържа към техните условия, но може да реши да приложи и допълнителни ограничителни мерки. ЕС ще прилага ограничителните мерки на ООН възможно най-бързо.

2. Какви видове санкции или ограничителни мерки прилага ЕС?

Съществува широк набор от ограничителни мерки, които могат да бъдат прилагани от ЕС. Когато се вземат решения за ограничителни мерки е важно да се обмисли кои мерки или пакет от мерки са най-подходящи за постигане на желания резултат. Те могат да включват:

- дипломатически санкции (експулсиране на дипломати, прекъсване на дипломатически връзки, прекратяване на официални посещения);
- прекратяване на сътрудничеството с трети страни;
- бойкот на спортни или културни прояви;
- търговски санкции (общи или конкретни търговски санкции, оръжейно ембарго)
- финансови санкции (замразяване на средства или икономически ресурси, забрана за финансови трансакции, ограничения върху експортните кредити или инвестициите);
- забрана за полети; както и
- ограничения за достъп.

Ограничителните мерки, налагани от ЕС, могат да са насочени към правителства на трети страни или към недържавни образувания и физически лица (като терористични групировки и терористи). Обърнете внимание, че самостоятелните санкции на ЕС не могат да бъдат налагани срещу физически лица или образувания, когато не става въпрос за външна политика. Когато физически лица или образувания са обект на целеви ограничителни мерки (наричани понякога „умни санкции“), трябва да има ясни критерии, пригодени за всеки отделен случай, за да се определи кой трябва да бъде включен в списъка и кой – изключен.

Както бе посочено в раздел 1 и по-горе, Съветът за сигурност на ООН може да изисква от всички страни членки на организацията да прилагат мерки, които не включват използване на военна сила. Член 41 от Устава на ООН постановява, че подобни мерки могат да включват цялостно или частично прекъсване на икономическите отношения и на железопътната, морска, въздушна, пощенска, телеграфна, радио и други видове комуникации, както и прекъсване на дипломатически отношения.

Подобно на Съвета за сигурност, през последните години ЕС прилага предимно ограничителни мерки под формата на оръжейно ембарго, икономически и финансови ограничения и ограничения за достъп.

Съветът на ЕС се договори за Насоки за прилагане и оценяване на ограничителни мерки (санкции) в рамките на общата външна политика и политиката на сигурност на ЕС, които предоставят насоки по общи въпроси, стандартни формулировки и

общи определения, които могат да се използват в правни инструменти, прилагащи ограничителни мерки.

2.1. Оръжейно ембарго

Оръжейно ембарго може да се наложи, за да спре притока на оръжия и военно оборудване към конфликтни райони или режими, които има вероятност да ги използват за вътрешни репресии или за агресия срещу чужда страна. В това отношение правните инструменти на ОВППС, налагащи оръжейно ембарго, по принцип включват:

- забрана за продажбата, доставката, трансфера или износа на оръжия и свързани с тях материали от всякакъв вид, включително оръжия и амуниции, военни превозни средства и оборудване, паравоенно оборудване и резервни части,
- забрана за предоставянето на финансови средства и финансова и техническа помощ, посреднически и други услуги, свързани с военни дейности, както и за предоставяне, производство, поддръжка и използване на оръжия и свързани с тях материали от какъвто и да е вид.

Оръжейното ембарго се прилага поне към стоките от Общия списък на оръжията на ЕС, актуализиран за последно на 10 март 2008 г. Обикновено то е придружено от забрана за предоставяне на свързано с това финансиране и финансова и техническа помощ. Когато има опасения от вътрешни репресии, може да се приложи забрана за оборудване, което може да се използва за такива.

Обикновено има и ограничен брой изключения от тези забрани, по-специално за несмъртоносното оборудване за крайна употреба, която може да включва:

- използване за хуманитарни цели или за защита;
- програми за институционално изграждане и/или операции за управление на кризи (обикновено на ООН и ЕС, но и на регионални и субрегионални организации като Африканския съюз);
- операции по разминироване.

При подобни изключения обикновено се изисква предварително одобрение или уведомяване на компетентните органи (в случай на оръжейно ембарго на ООН – на съответния комитет по санкциите на Съвета за сигурност).

Често се прави изключение за защитните облекла, включително бронежилетки и военни каски, временно внесени само за лична употреба от персонала на ООН, Европейския съюз или негови страни членки, от представители на медиите, хуманитарни работници, персонал, работещ по програми за развитие, и от свързания с тези дейности персонал.

В някои случаи може да бъде позволено доставяне на смъртоносно оборудване и свързана с него финансова и техническа помощ, но при подходящи предпазни мерки и условия.

2.2. Икономически и финансови санкции

Като се има предвид икономическата значимост на ЕС, прилагането на икономически и финансови санкции може да бъде мощен инструмент. Подобни санкции могат да се изразяват в забрани за износ и/или внос (търговски санкции, които могат да се прилагат към конкретни продукти като петрол, дървен материал или диаманти), забрани за оказването на конкретни услуги (посредничество, финансови услуги, техническа помощ), забрани за полети, забрани за инвестиции, плащания и движение на капитали или отнемане на митнически преференции. Въпреки това мащабните икономически или финансови санкции могат да имат необосновано висока икономическа и хуманитарна цена.

Икономическите и финансови ограничителни мерки, включително целевите финансови санкции, трябва да бъдат прилагани от всички лица и образувания, осъществяващи стопанска дейност в ЕС, включително граждани на страни извън Съюза, а също и от негови граждани и образувания, установени или учредени съгласно правото на някоя страна членка на ЕС, когато осъществяват стопанска дейност извън него.

Целеви (или умни) финансови санкции

ЕС често налага целеви финансови санкции, които могат да са насочени срещу конкретни лица, групи и образувания, отговорни за бъдещи възражения политики и поведение. Такива санкции включват както задължение за замразяване на всички средства и икономически ресурси на съответните лица и образувания, така и забрана за пряко или косвено предоставяне на икономически ресурси в полза на тези лица и образувания.

При определени условия и процедури са възможни освобождавания (например средства, необходими за основни разходи, включително плащания за храна, наем или ипотека, лекарства и медицинско лечение).

ЕС разработи и актуализира документ, озаглавен Добри практики за ефективно прилагане на ограничителни мерки на ЕС, даващ практически насоки и препоръки по въпроси, свързани с прилагането на финансови санкции.

2.3. Ограничения за достъп (визи или забрани за пътуване)

Граждани на трети страни могат да бъдат обект на забрана за достъп в ЕС в съответствие с целите, описани в раздел 1 по-горе. Държавите-членки са призовани да предприемат всички необходими мерки за предотвратяване на влизането на техните територии или транзитното преминаване през тях на посочените лица.

Като правило законовите инструменти, налагащи подобни ограничения, допускат изключения от визови изисквания или забрани за пътуване по хуманитарни и други

причини или за да бъдат изпълнени задълженията на страна членка според международното право. Ограниченията за достъп не задължават никоя държава-членка да откаже влизане на своята територия на собствените си граждани.

3. Целевите санкции на ЕС като инструмент в борбата срещу тероризма

ЕС прилага санкции в контекста на резолюции на Съвета за сигурност на ООН 1267 и 1373. ЕС прилага мерки срещу физически лица и групи, посочени в т. нар. „Списък на ЕС за тероризма“, включен в най-новата обща позиция, изменяща Обща позиция 2001/931/ОВППС. Съгласно регламент на Общността не се налагат финансови санкции срещу отбелязаните със звездичка лица (въпреки че такива лица могат да подлежат на национални финансови санкции); останалите в списъка подлежат на финансови санкции според Регламент на Съвета (No) 2580/2001.

Съветът на ЕС изготви информационен документ относно „Списък на ЕС от лица, групи и образувания, които са обект на специални мерки за борба с тероризма“. Мандатът и методите на работа на работната група „СР 931“, която обсъжда предложенията за включване и изключване от този списък, са изложени в Документ на Съвета 10826/1/07 REV 1.

ЕС също така прилага санкциите на ООН срещу Ал Каида и талибаните.

4. От какви принципи се ръководи политиката на ЕС по отношение на санкциите и ограничителните мерки?

По правило санкциите трябва да са насочени максимално пряко към физическите лица и образувания, носещи отговорност за нежелани политики и действия, като по този начин се сведат до минимум негативните въздействия върху другите.

Въвеждането и прилагането на ограничителните мерки винаги трябва да става в съответствие с международното право. Те трябва да спазват човешките права и основните свободи, по-специално правото на справедлив процес и правото на ефективно средство за правна защита. Наложените мерки винаги трябва да съответстват на целта. Целевите санкции допускат съответни изключения, за да се вземат предвид основни човешки потребности на лицата, срещу които са насочени.

Ограничителните мерки също трябва да спазват международните задължения на Европейската общност и на нейните страни членки, по-специално споразуменията в рамките на СТО. Затова икономически и финансови санкции се прилагат много внимателно от ЕС, като изключение от принципите на общия пазар, основаващ се на свободното движение на капитали и либерализацията на търговията. Преди налагането на санкции трябва да има позоваване на клаузите за временно прекратяване в съществуващите споразумения с трети страни или тези споразумения трябва да са прекратени.

ЕС ще се въздържа от приемането на законодателни инструменти, имащи екстериториално прилагане в нарушение на международното право.

Друг основен елемент на ограничителните мерки на ЕС е клауза за изтичане или за преразглеждане, за да се гарантира, че ограничителните мерки биват отменени или адаптирани така, че да отговарят на събитията. Всички самостоятелни мерки на ЕС се преразглеждат постоянно.

5. Важни документи

Действащи общи позиции и регламенти, налагащи и прилагащи санкции или ограничителни мерки съгласно ОВППС.

Текстовете на всички правни инструменти по линия на ОВППС и регламентите за санкции са публикувани в Официален вестник на официалните езици в ЕС.

Основни принципи за използване на ограничителни мерки.

Когато през 2003 г. постигна договореност за основните насоки за санкциите (вижте по-долу), Съветът поиска също така генералния секретар/върховния представител заедно с Комисията да разработи политическа рамка за по-ефективно прилагане на санкциите. Това доведе до приемане от Съвета на 7 юни 2004 г. на документ за основните принципи (Документ на Съвета 10198/1/04 REV 1), в който се излага неговото виждане за санкциите и относно това как и кога да ги прилага.

Насоки за прилагане и оценяване на ограничителни мерки (санкции) в рамките на Общата външна политика и политиката на сигурност на ЕС.

През 2003 г. Съветът започна проверка на политиката и практиката си на санкции, довела до споразумение за насоките на 8 декември 2003 г. (Документ на Съвета 15579/03). По-късно Съветът постигна съгласие за актуализация на 2 декември 2005 г. (Документ на Съвета 15114/05). Това са технически насоки за изготвяне, прилагане и контрол на свързани с ОВППС ограничителни мерки, както и за стандартните формулировки при подготовката на правни инструменти по ОВППС.

Най-добрите практики на ЕС за ефективно прилагане на ограничителни мерки.

През декември 2004 г. Съветът постигна споразумение по технически документ относно конкретни въпроси, свързани с финансови санкции срещу терористични групи (Документ на Съвета 13851/4/04 REV 4). Той бе актуализиран през декември 2005 г., което доведе до по-мощен документ за добри практики, отнасящ се както към процеса на вписване, така и към прилагането на финансови санкции (Документ на Съвета 15115/05) и поправка (само на английски). На 14 юни 2006 г. Съветът постигна съгласие за по-нататъшна актуализация (Документ на Съвета 10533/06 и COR 1), а след това отново на 9 юли 2007 г. (Документ на Съвета 11679/07). Това е един „жив“ документ и се предвижда той да продължи да се развива, тъй като Съветът проучва други препоръки и добри практики във всички аспекти на прилагане на санкции.

Мандат и методи на работа на работната група по Обща позиция 931 (списъкът за тероризма)

Мандатът и методите на работа на работната група „СР 931“, която обсъжда предложенията за включване и изключване от този списък, са изложени в Документ на Съвета 10826/1/07 REV 1.

Информационен документ обяснява по-подробно списъка, обръщайки внимание на това как се вземат решения, как се уведомяват засегнатите лица за причините за включването им в списъка, на редовното преразглеждане на списъка и възможностите включените в него да оспорват това или да търсят достъп до замразените средства.

Препоръки за работа със самостоятелни санкции на ЕС към конкретни страни или с допълнителни санкции на ЕС към одобрени такива от ООН (Документи на Съвета 7697/07 и 11054/07).

През април 2007 г. Съветът одобри серия препоръки относно оповестяването на причините и уведомяването на лицата, групите и образуванията в рамките на самостоятелните санкции на ЕС за конкретни страни или допълнителни санкции на ЕС към одобрени от ООН такива. Тези препоръки се отнасят до необходимостта от оповестяване на причините, процедура на уведомяване (когато е необходимо), процедури за информиране на засегнатите лица, групи и образувания за правото да изкажат мнението си и как да подадат заявления за изваждане от списъка, както и до необходимостта от подробна информация, позволяваща точно идентифициране на тези, срещу които е насочена мярката (Документ на Съвета 7697/07).

През юни 2007 г. това бе последвано от одобряване на серия практически препоръки за включване и изключване от списъците по отношение на такива санкции (Документ на Съвета 11054/07).

6. Каква е законовата основа на санкциите на ЕС?

Законовата основа на санкциите зависи от точния характер на ограничителните мерки и областите или целите, към които те са насочени. Когато се изисква действие на ниво Общност, трябва да бъде приета обща позиция съгласно член 15 от Договора за създаване на Европейския съюз. Като инструмент на ОВППС, приемането на обща позиция изисква единодушие от страните членки на ЕС в Съвета.

Ако общата позиция предвижда намаляване или прекъсване на икономическите връзки с трета страна, тоест въвежда икономически и финансови санкции, изпълнението на ниво Общност се ръководи от член 301, а когато става дума за финансови ограничения – от член 60 от Договора за създаване на Европейската

общност. В тези случаи от Комисията се изисква да направи предложение за регламент на Съвета, който той може да приеме с квалифицирано мнозинство.

Когато ограничителните мерки са насочени срещу лица, групи и образувания, които не са директно свързани с режима на трета страна, важат членове 60, 301 и 308 от Договора за създаване на Европейската общност. В такива случаи приемането на регламент от Съвета изисква единодушие и предварителна консултация с Европейския парламент.

В някои случаи е възможно също така прилагането на някои ограничителни мерки чрез правен инструмент на ОВППС и съществуващ от преди регламент, например диамантеното ембарго върху Кот д' Ивоар посредством Регламент 2368/2002, контролиращ търговията с необработени диаманти в ЕС в съответствие с правилата на процеса Кимбърли.

Регламентите на Съвета, налагащи санкции, и свързаните решения на Съвета и регламенти на Комисията са част от правото на Общността. Прието е, че правото на Общността има предимство пред влизащо в противоречие с него законодателство на страните членки. Такива регламенти на Съвета и Комисията са директно приложими и имат пряк ефект върху страните членки, създавайки задължения и права за тези, до които се отнасят (включително граждани на ЕС и икономически субекти). Тяхното прилагане е задача на компетентните органи в страната членка и на Комисията.

Някои санкции, предвидени в обща позиция, се изпълняват от страните членки, например - оръжейно ембарго. Въпреки че търговията с промишлени стоки е от изключителната компетенция на Общността, член 296 от Договора за създаване на Европейската общност допуска ембарго относно военни стоки да се прилага от страни членки чрез национални мерки. Затова е масова практика оръжейно ембарго да се налага с обща позиция и да се прилага на базата на законите за контрол върху износа на страните членки (въпреки че забраните за предоставяне на свързана финансова или техническа помощ се прилагат чрез регламент).

Подобно на това, ограниченията за достъп (визи или забрани за пътуване), предвидени в общите позиции, се прилагат на базата на законите на страните членки за достъп на чуждестранни граждани.

7. Каква е процедурата за приемане на законови инструменти за прилагане на ограничителни мерки?

Председателството или една от страните членки, обикновено подпомагани от секретариата на Съвета или от Комисията, първо подготвят предложение за обща позиция. Това предложение се разглежда и обсъжда от съответните групи в Съвета – обикновено групата на Съвета, отговаряща за отношенията със засегнатата трета страна и, във всички случаи – Работната група на съветниците по външни отношения (RELEX) и Комитета на постоянните представители (COREPER), който

представя предложението за обща позиция пред Съвета за приемане. След приемането на общата позиция от Съвета, текстът се публикува в Официален вестник на Европейския съюз.

Ако в общата позиция се призовава за действия на ниво Общност за изпълнение на някои или всички ограничителни мерки, Комисията ще представи на Съвета предложение за регламент на Съвета в съответствие с членове 60 и 301 от Договора за създаване на Европейската общност. След това предложението ще бъде разгледано от RELEX и COREPER, преди да бъде прието от Съвета. Официално предложението за регламент на Съвета би трябвало да бъде представено след приемането на обща позиция. Въпреки това от съображения за бързина Комисията обикновено представя предложенията си за регламенти на Съвета за прилагане на ограничителни мерки в срокове, позволяващи паралелни обсъждания на двата текста в Съвета и, ако е възможно, едновременно приемане на двата правни инструмента.

8. Как се изпълняват и контролират ограничителните мерки?

Въпреки че е важно ограничителните мерки да са адекватно съставени, за да отговарят на конкретната ситуация на страната или лицето, които са техен обект, те могат да бъдат ефективни само ако са правилно приложени и контролирани. Наръчникът за санкции на ЕС и документът за най-добри практики предлагат някои решения. В зависимост от природата на конкретния режим на санкции, както страните членки, така и Комисията получават определени задачи с оглед на прилагането на ограничителните мерки.

Обикновено компетентните органи в страните членки са отговорни за:

- определянето на наказания за нарушаване на ограничителните мерки;
- даването на възможност за изключения;
- получаването на информация от и сътрудничество с икономически субекти (включително финансови и кредитни институции);
- отчитане на изпълнението на мерките пред Комисията;
- при санкциите на ООН – за връзката с комитета по санкции към Съвета за сигурност, ако е необходимо, по отношение на конкретни изключения и искания за изваждане от списъка.

Вижте раздел 9 по-долу за ролята на Комисията.

По силата на наръчника за санкции на ЕС бе създаден състав „Санкции“ към работната група на съветниците по външни отношения (RELEX) и му бе поверено разработването на добри практики при изпълнението и прилагането на ограничителни мерки чрез обмен на информация и опит.

9. Каква е ролята на Комисията?

Комисията прави предложения за регламенти, налагащи ограничителни мерки, попадащи в компетенциите на Общността, които да бъдат приети от Съвета. Комисията може да прави предложения за общи позиции.

Комисията също така има правомощия по отношение на някои регламенти за прилагане, изменящи това законодателство, по-специално като публикува списъци на лицата, групите или образуванията, до които се отнасят.

За всички мерки, попадащи в сферата на Общността, Комисията трябва да гарантира, че страните членки изпълняват регламентите, налагащи ограничителни мерки точно и навреме (например чрез определяне на национални правила за санкции, прилагани когато лица или образувания, попадащи под юрисдикцията на Общността действат в нарушение на регламентите) и вземат подходящи мерки за прилагане на тези регламенти. Като основа за този контрол регламентите, изпълняващи ограничителни мерки в Общността по принцип включват конкретни изисквания за отчитане към компетентните власти на страните членки. Ако страна членка не успее да приеме необходимите правила за прилагане, Комисията може да започне срещу нея процедура за нарушение в съответствие с членове 227 и 228 от Договора за създаване на Европейската общност.

Комисията участва и в срещите на RELEX и състав „Санкции“ на Съвета и участва в изготвянето на обсъждания на тях документи.

10. Избрани научни изследвания

Обърнете внимание: следните избрани научни статии предоставят информация по въпроси, които не са разгледани в официалните документи. Комисията не носи отговорност за съдържанието на публикациите или други връзки по-долу, които са предоставени само за информация. Включването на статия или връзка в този подбор не бива да се смята за израз на подкрепа на нейното съдържание от Комисията, нито да се правят заключения във връзка с отсъствието на дадена статия или връзка. Вижте важната правна информация, която е в сила за цялата информация в този уебсайт.

10.1 История на политиката на ЕС

Статия със заглавие “Строги мерки, налагани от мека сила? Политиката на санкции на Европейския съюз” от Йоахим Кройц анализира политиката на санкции на ЕС. Тя е публикувана от Bonn International Centre for Conversion през януари 2006 г.

10.2 Целеви/умни санкции

Редица дейности, поръчани от страните, доведоха до важни препоръки за целевите санкции:

- о <http://www.smartsanctions.ch> (Процесът от Интерлакен, 1998-2001 г., относно целевите финансови санкции);

- o <http://www.smartsanctions.de> (Процесът от Бон-Берлин, 2000-2001 г. – подобряване на целта и прилагането на оръжейно ембарго и свързаните с пътуването и авиацията санкции).
- o <http://www.smartsanctions.se> (Процесът от Стокхолм 2001-2003 г. – за да бъдат целевите санкции ефикасни).

Правителствата на Германия, Швеция и Швейцария поръчаха и статия „Засилване на целевите санкции чрез справедливи и ясни процедури“, публикувана през март 2006 г. от Проект за целеви санкции на института „Уотсън“ за международни проучвания към университета „Браун“.

Службата на ООН за правни въпроси поръча проучването „Целеви санкции и справедлив процес“, завършено през март 2006 г., относно Целевите санкции и справедливия процес.

Съветът на Европа поръча доклада на професор Иън Камерън, наречен „Европейската конвенция за човешките права, справедливият процес и санкциите на Съвета за сигурност на ООН срещу тероризма“, публикуван през февруари 2006 г.

11. Подбрани инструменти, свързани с целите на ОВППС

Контрол върху износа на конвенционални оръжия

Страните членки на ЕС контролират военния износ, когато не става дума за оръжейно ембарго. Струва си да изтъкнем „Кодекс на поведение при износ на оръжие“, за който страните членки постигнаха съгласие през юни 1998 г., за да засилят сътрудничеството и да стимулират сближаването в областта на конвенционалните оръжия в рамките на ОВППС. Всички страни членки се съгласиха да прилагат кодекса на поведение при оценяването на заявления за износ на стоки, включени в Общия списък на оръжията на ЕС, чиято последна актуализация е от 10 март 2008 г. Първият критерий се отнася до спазването на международните ангажименти на страните членки, най-вече на санкциите, наложени от Съвета за сигурност на ООН и на тези, наложени от Общността, на споразумения за неразпространение и по други въпроси, както и на други международни задължения. Кодексът създава също така механизъм за страните членки на ЕС да се информират взаимно за откази на лицензи за износ на оръжия. Така кодексът допълва националното законодателство за контрол над износа. Повече подробности можете да намерите на уебсайта на Съвета за контрол над свързания със сигурността износ.

Посредничество в разпространението на оръжия

Съветът освен това прие обща позиция за контрола над посредничеството в разпространението на оръжия (Обща позиция на Съвета 2003/468/ОВППС) през юни 2003 г., целяща да регулира посредничеството в разпространението на оръжия, за да се избегне нарушаване на ембарго върху износа на оръжия на ООН, ЕС или ОССЕ. В нея са изложени някои разпоредби, които трябва да бъдат приложени чрез

националното законодателство, включително такива, изискващи страните членки да вземат необходимите мерки за контрол над посредничеството под тяхна юрисдикция и да оценяват заявленията за лицензи за посредничество според кодекса на ЕС за поведение при износа на оръжие, да създадат система за обмен на информация за посредничеството и адекватни санкции, за да гарантират ефективното прилагане на контрола.

Стоки с двойна употреба

Износът на стоки, които могат да бъдат използвани както за граждански, така и за военни цели (т. нар. „двойна употреба“) се контролира съгласно Регламент на Съвета (ЕО) No 428/2009 (голям файл). За повече информация и актуализации относно контрола над износа на стоки с двойна употреба вижте страницата на Генерална дирекция „Търговия“ на Комисията.

Търговията със стоки, които могат да бъдат използвани с цел прилагане на смъртно наказание, изтезания или други форми на жестоко, нечовешко или унижително отношение или наказание.

Регламент на Съвета (ЕО) No 1236/2005, влязъл в сила на 30 юни 2006 г., наложи нов контрол върху стоки, които биха могли да бъдат използвани с цел прилагане на смъртно наказание, изтезания или други форми на жестоко, нечовешко или унижително отношение или наказание. За някои стоки износът от или вносът в ЕС е забранен, а други подлежат на лицензионни изисквания.

Търговия с необработени диаманти (Процесът Кимбърли)

Търговията с необработени диаманти се контролира съгласно схемата за сертифициране на процеса Кимбърли, създадена през 2002 г., за да предотврати използването на диаманти за разпалване на конфликти. Тя се прилага в ЕС чрез Регламент на Съвета (ЕО) No 2368/2002, а Комисията представлява целия Съюз в схемата за сертифициране на процеса Кимбърли. За повече информация вижте уебстраницата на Комисията.

Търговия с дървен материал (Управление, търговия и прилагане на законодателството в областта на горите (FLEGT))

За да се гарантира, че в ЕС влиза само законно добит дървен материал, Комисията създава схема за лицензиране на дървения материал, която да се прилага доброволно (но задължително) чрез серия партньорства със страни производителки на дървен материал. За повече информация вижте страницата за FLEGT на Генерална дирекция „Развитие“ и Регламент на Съвета (ЕО) No 2173/2005.

Спиране на помощ и сътрудничество

Отношенията между ЕС и трети страни често са ръководени от двустранни споразумения. Пример за това е Споразумението от Котону от 2000 г., което ръководи отношенията между Европейския съюз и страните от Африка, Карибския и Тихоокеанския басейн. Член 96 от него предвижда възможността за вземане на подходящи мерки в случаи на нарушаване от една от страните на изискванията на важни елементи от споразумението, а по-точно – спазването на човешките права,

демократичните принципи и върховенството на закона. За повече информация за двустранните споразумения между ЕС и други страни и региони вижте уебсайта „ЕС в света“.

Отказ на митнически преференции

Митническите преференции съгласно Общата система за преференции (ОСП) и процедурата и основанията за тяхното отнемане са регламентирани от Регламент на Съвета (ЕО) No 980/2005.

12. Други полезни връзки

Области на политиката на ЕС

Допълнителна, по-обща информация можете да потърсите на:

- o Страниците на Комисията за Обща външна политика и политика на сигурност (ОВППС)
- o Страница на Съвета за ОВППС
- o Страница на Комисията за Борба срещу тероризма
- o Страница на Съвета за Борба срещу тероризма
- o Основни документи за Борба срещу тероризма (Съвет)
- o Страница на Съвета за Европейската политика за сигурност и отбрана (ЕПСО)
- o Страница на Комисията за Неразпространение на оръжия и разоръжаване
- o Страница на Комисията за насърчаване на спазването на човешките права

ООН

- o Резолуции на Съвета за сигурност на ООН
- o Подробности за различните Комитети по санкциите на Съвета за сигурност
- o Неофициална работна група по общи въпроси за санкциите: Доклад за общите препоръки относно повишаването на ефективността на санкциите на ООН (Документ на ООН S/2006/997)
- o Доклад на групата на високо равнище към генералния секретар за заплахи, предизвикателства и промени „Един по-сигурен свят - наша обща отговорност“ декември 2004 г., документ на ООН A/59/565 (вижте параграфи 9, 178-182 за санкциите)
- o Наръчник за оценяване на санкции: Оценяване на хуманитарния ефект от санкциите, Постоянен междуагенционен комитет на ООН, октомври 2004 г.

13. За контакти

Ако искате да се свържете с нас, пощенският ни адрес е:

European Commission
Directorate-General External Relations
Directorate A Crisis Platform and Policy Co-ordination in CFSP
Unit A2 Crisis Response and Peace Building - Sanctions
CHAR 12/45

B – 1049 Bruxelles/Brussel
Belgium

Информация за работата на Комисията в областта на външната политика е достъпна тук.

За общи въпроси относно Европейския съюз моля свържете се с Europe Direct или се обадете на безплатния телефонен номер 00 800 6 7 8 9 10 11 от която и да е от 27-те държави-членки и обаждането ви ще бъде поето от оператор, който говори вашия език.

Последна актуализация 25.04.2008 г.